

Handläggare

Juha Salonsaari
Enheten för Miljöanalys
Telefon: 08-508 287 92

Till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2017-06-13
p 21

Värdering av vatten

Förslag till beslut

1. Godkänna anmälan av rapporten Värdering av vattenförekomster i Stockholm

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Maria Svanholm
Avdelningschef

Sammanfattning

2016 genomförde Miljöförvaltningen i samverkan med konsultbolaget Anthesis Envenco AB ett projekt med syfte att värdera stadens vattenförekomster i monetära termer.

Det totala ekonomiska värdet av att uppnå god vattenstatus i Stockholms alla sjöar och vattendrag skattades till 2,5 – 2,8 miljarder kronor. De vattenförekomster som värderas allra högst är Årstaviken, Riddarfjärden, Brunnsviken och Trekanten.

Kostnaden för åtgärder som krävs för att uppnå god vattenstatus uppskattades på ett mycket övergripande plan till ca 1 miljard kronor.

Eftersom nyttorna är större än kostnaderna finns starka indikationer på att kommande åtgärder kommer att vara samhälls-ekonomiskt lönsamma.

Bakgrund

Genom implementeringen av EU:s vattendirektiv (2000/60/EG) i miljöbalken har Sveriges kommuner fått ett stort ansvar för att genomföra och driva på arbetet med att nå miljö-

kvalitetsnormerna för vatten. Åtgärdsprogrammet för Norra Östersjöns vattendistrikt för perioden 2016-2021 visar, på en övergripande nivå, vad kommunerna behöver göra för att nå god vattenstatus men inte hur detta ska göras.

Eftersom Vattenmyndigheten för norra Östersjöns åtgärdsprogram inte är avsett att vara ett underlag för genomförande av åtgärder för enskilda vattenförekomster har miljöförvaltningen i Stockholm tagit fram en handlingsplan som pekar ut vägen mot att uppnå god vattenstatus i stadens vattenförekomster till senast år 2027. Handlingsplanen för god vattenstatus antogs av kommunfullmäktige 2015-03-09.

En central del i handlingsplanen för god vattenstatus är att lokala åtgärdsprogram ska utarbetas för de 23 vattenförekomster som ligger helt eller delvis inom stadens gränser. Inom ramen för åtgärdsarbetet ska miljöförvaltningen visa när, var, av vem, hur och till vilken kostnad åtgärder för att nå god vattenstatus ska genomföras.

Att genomföra alla åtgärder som krävs för att få en god vattenkvalitet är behäftat med stora kostnader. En grov uppskattning visar att den totala kostnaden kommer att uppgå emot miljard kronor fram till 2027. Kostnaden kommer att behöva delas av de aktörer som verkar runt vattenförekomsterna – Stockholms stad och de grannkommuner som staden delar vatten med, verksamhetsutövare som belastar vattnen och stora infrastrukturaktörer som Trafikverket.

I framtagandet av miljökvalitetsnormer ingår att bedöma om åtgärdskostnaderna vida överstiger värdet av att genomföra dem och om så är fallet kan enskilda vattenförekomster behäftas med undantag från att nå god ekologisk status. Detta underlag har saknats i det underlag som Vattenmyndigheterna använt under föregående förvaltningscykel.

Mot bakgrund av ovanstående kontrakterade Miljöförvaltningen bolaget Anthesis Enveco, som under perioden maj 2016 – januari 2017 genomförde studien *Värdering av vattenförekomster i Stockholm*. Projektets huvudsakliga syfte var att ekonomiskt värdera Stockholms vatten. Ett annat syfte var att jämföra nyttan med att uppnå god vattenstatus med kostnaden för att åstadkomma detta för att ge en indikation huruvida åtgärder som

leder till god vattenstatus kommer att vara samhällsekonomiskt lönsamma.

Projektet bestod av tre delprojekt som sammantaget visade att Stockholms sjöar och vattendrag har ett mycket betydande ekonomiskt värde. En del av detta värde genereras av att vattnet uppnår god kvalitet och därigenom bidrar till leverans av viktiga ekosystemtjänster såsom exempelvis ökade möjligheter till rekreation (promenader, bad, fiske, båtliv m.m.), estetiska värden, ökad tillgång på fisk och vattenrening. Dessutom stärks den biologiska mångfalden, som är en förutsättning för de flesta ekosystemtjänster. En annan aspekt av sjöarnas och vattendragens värde är den ekonomiska aktivitet som vattenförekomsterna på olika sätt ger upphov till, t.ex. kopplat till uthyrning av kanoter/kajaker, guideade turer och campingplatser.

Delprojekt 1 utgjordes av en kvalitativ sammanställning av den typ av nyttor som kan kopplas till vattenförekomster som helt eller delvis är belägna inom Stockholm stads geografiska gräns. Syftet med sammanställningen var att ge en ökad förståelse för vilka nyttor som finns och vilka aktörer som berörs samt ge förslag på metoder för ekonomisk värdering av nyttorna. Resultatet av delprojekt 1 fungerade som underlag och komplement till delprojekt 2 och 3.

I delprojekt 2 och 3 skattades allmänhetens betalningsvilja för att uppnå god vattenstatus i Stockholms sjöar och vattendrag, med fokus på Brunnsviken och Bällstaån. Sedan jämfördes nyttorna med kostnaderna för de åtgärder som krävs för att nå god vattenstatus. Studien genomfördes genom en så kallad scenariovärderingsstudie med hjälp av två enkätundersökningar. I den ena enkäten undersöktes betalningsviljan bland allmänheten i Stockholms kommun för att uppnå god vattenstatus specifikt i Brunnsviken och generellt i samtliga vattenförekomster. I det andra fallet undersöks betalningsviljan bland allmänheten i Bällstaåns närområde för att uppnå god vattenstatus specifikt i Bällstaån och generellt i samtliga vattenförekomster. Skattningen som genomfördes i Brunnsviken-enkäten för samtliga vattenförekomster användes för att uppskatta betalningsviljan för samtliga sjöar och vattendrag.

Ett viktigt resultat från enkätstudien var att allmänheten i Stockholm är oroad för vattenkvaliteten i Stockholms sjöar och vattendrag och anser att det till viss del är deras ansvar som

medborgare att verka för att skydda vattenmiljön. De flesta ansåg inte att miljöproblemen i Stockholms vatten överdrivs och vattenkvaliteten anses vara viktig delvis för fiske, men framförallt för strandbad.

Den totala nyttan för allmänheten i Stockholm av att uppnå god vattenstatus i alla Stockholms vattenförekomster skattas till 2,5 – 2,8 miljarder kronor räknat på en tioårsperiod (2017-2027). En fördelning av den totala nyttan för samtliga vattenförekomster till varje enskild vattenförekomst, utifrån respondenternas vilja till öronmärkning till specifika sjöar och vattendrag, leder till att Årstaviken, Riddarfjärden och Brunnsviken skattas högst.

Undersökningen gick till så att ett representativt urval av stockholmare fick svara på en enkät, där de utifrån ett beskrivet scenario om vad god vattenkvalitet innebär, fick ange hur mycket deras hushåll var beredda att betala för att uppnå det. 68 procent av de som svarade var beredda att betala något, och dessa angav att de i snitt var beredda att betala runt 60 kronor per hushåll och månad.

För stockholmarna ligger en stor del av värdet i själva vetskapen att vattnet är av god kvalitet, även för dem som inte själva besöker en viss sjö eller vattendrag. De som svarat ser ett stort värde i att framtida generationer kommer att kunna njuta av resultatet från de åtgärder staden genomför nu.

Slut